Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

№ 127 (4763)
СУББОТО
ИЮНИИН 30
1945 он

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэ

Арадуудай вождь ба багша, манай хүсэн түгэс гүрэнние байгуулагша, социализмын ороной гениальна стратег— Советскэ Союзай Генералиссимус И. В. Сталин алдаршаг лэ!

Нүхэр Сталин үни удаан жэл соо бэе мэндэ һуухыень советскэ арад хүсэнэ!

Советскэ арадай илалтые зохеогшо

Нүхэр Сталинда Советскэ Союзай Герой гэһэн нэрэзэргэ олгохо тухай болон тэрэнние «Илалта» гэжэ хоёрдохи орденоор шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түүхэтэ Указуудые советскэ арад айхабтар ехэ урматай зоригтойгоор угтаба. Үсэгэлдэр, СССР-эй бүхы зэбсэгтэ хүсэнүүдэй Верховно Главнокомандалагша нүхэр Сталинда дайн сэрэгэй үедэ гүрэнэйнгөө хамаг бүхы зэбсэгтэ хүсэнүүдые ударидан хүтэлхэ хэрэгтэ Эхэ оронойнгоо үмэнэ гайхамшаг ехэ ба түсгаар габьяатай байһанайнь түлөө манай ороной эгээн дээдэ сэрэгэй нэрэзэргэ болохо—Советскэ Союзай Генералиссимус гэһэн нэрэзэргэ олгогдобо.

Гансал Октябрьска социалистическэ революциин ашаар, агууехэ Социалистическэ шэнэдхэн байгуулалтын ашаар Росси гээшэ энэ дайнда гол ехэ, шиидхэхы хүсэн боложо ороод, Германиин сэрэгэй машиные хяа һамна сохиһон ба үгы хэһэн байна гэжэ мүнөө бүгэдөөрөө мэдэрдэг болоноой. Дайсанаа дараха илалтын үргэлдэ гэжэ тоолошогүй ехэ гарза гайда ороһон, эрхэ сүлөөдэ дуратай арадуудай хорото дайсантай тэмсэхэ ябадалда үзэгдөө-дуулдаагүй баатаршалгануудые гаргаһан советскэ арад зоной героизм болон эрэлхэг зоригые харахадаа, сэдьхэлээ баясанги хүн түрэлтэн мүнөө сүгэдэн хүндэлжэ байна.

Олон миллион советскэ хүнүүдэй энэ гайхамшаг ехэ, баатаршалгаар дүүрэн тэмсэлые хүтэлһэн хүнэй нэрые, гансал хүнэй нэрые мүнөө бүхы дэлхэйн бүмбэрсэг дээрэхи олон янзын хэлэн дээрэ баяртайгаар дурсажа байнал. Энэ хадаа гурбан сталинска табанжэлнүүдэй турша соо манай оронние хүсэд шэнэдхэн хубилгажа диилдэшэгүй болгоһон тэрэ ехэ зохёохы ажалые ударидаһан вождиин нэрэ алдар, сэсэн ухаан ба зоримгой зангые тодо научна бодомжолго ба хизааргүй эрэлхэг зоригые нэгэдүүлһэн баатар арад зоной, сүлөөлэгшэ арад зоной зан абарие зосоогоо шэнгээһэн вождиин нэрэ алдар болоно.

Энэ нэрэ хадаа—Сталин гээшэ.

Мүнөө сагай дайнай эхилхэһээ бүри нилээн урда тээ, СССР-тэ немецкэ империалистнуудай добтолхоһоо түрүүн, нүхэр Сталин болбол ямар событинууд болохоо байһыень алад хаража мэдээ һэн. Тэрэ хадаа советскэ Эсэгэ ороноо аршалан хамгаалхаар манай арад зонине бэлдэһэн, Улаан Армиие ургуулһан ба бүхэжүүлһэн, дайнай үедэ дайсанаа дарахын тулада шухала хэрэгтэй хамаг бүхы юумые үгэһэн манай хүсэн түгэс индустриие байгуулха ябадалые хүтэлһэн, мүн арми болон ороноо үлэсхэлэнһөө, түүхэй эдэй хомордохо ябадалһаа абарһан, колхозуудай замда таряашадые оруулһан байна. Дайнай эхилхэһээ бүри түрүүн, Сталин болбол Эхэ орондоо үнэн зүрхэнһөө алба хэхэ сурталаар, манай ороной арадуудай хоорондоо эбдэршэгүй эбтэй байха сурталаар советскэ хүнүүдые һурган хүмүүжүүлдэг, мүн тэдэнние айхагүй баатар зантайгаар, нугаршагүй хатуу ба эрэлхэг зоригтойгоор һурган хүмүүжүүлдэг байгаа бэлэй.

Дүрбэн жэлэй саада тээ манай Эхэ орондо эгээн хэсүү бэрхэ саг тохёолдожо, угаа ехэ сэрэгэй техникээр зэбсэгжүүлэгдэһэн немецкэ булимтарагшадай галзуу алууршад һүрэгөөрөө советскэ газарта муу мэхэтэйгээр ба харатай муухайгаар сүмэрэн ороод байхадань, манай Эхэ орондо, баһа эрхэ сүлөөдэ дуратай бүхы арадуудта ухалтэ аюул ерээд байгаа һэн.

Эгээ тэрэ аюулта, һүртэй хатуу сагай болоод байхада, манай героическа арадай баатар вождиин түбшэн налагай, сохом этигэлтэй уряал гараа бэлэй. Нүхэр Сталин болбол манай арюун нангин газарта доботолһон һэнгэргүй муухай дайсан хадаа үй бута сохигдохонь лабтай гэжэ гайхамшаг хёрхо хурсаар алад хаража зааһан байгаа. Сталин болбол бүхы арад зондо илалта тээшэ ябаха замыень заажа үгэһэн, манай үнэнтэ зүб хэрэгэй мандаха байһанда сохом этигэхэ сэдьхэл түрүүлһэн байха юм. Сталин болбол дайсанаа дараха илалтын түлөө бии бүхы хүсөө зангидан гаргахыень советскэ хүн бүхэнние уряалһан, манай социалистическэ гүрэнэй асари ехэ хүсэнние дайсантай тэмсэхэ хэрэгтэ бодхоожо табиһан байна. Дайнай эгээн хэсүү бэрхэ сагуудта арад зоной вождь болон багша, гениальна стратег болбол сэрэгэй ударидалгын хамаг бүхы хүндэ хүшэр хэрэгтэ бэе дээрээ даажа абаа һэн.

Айхабтар хүсэтэй ба мэхэтэ муухай дайсанда эсэргүүсэхэ советскэ арадай тэмсэлэй программые нүхэр Сталин хёрхо хурсаар, сэсэмэргэнээр тодорхойлон заажа үгэбэ. Сталин болбол мүнөө сагай дайнай законие гениальнаар дэлгэжэ харуулһан, манай илаха аргатай байһанние научнаар гэршэлжэ үгэһэн байна. Нүхэр Сталин болбол гэнтэ ушарһан, саг зуурын бэшэ, харин ходоо хүдэлжэ байһан шиидхэхы факторнууд гээшэ энэ үзэгдөөгүй ехэ тулалдаануудые манайхинай туһада дүүргэхээр шиидхэхэ ёһотой юм гэжэ зааһан байгаа.

Арад зондоо гүнзэгыгөөр этигэхэ, советскэ байгуулалтын условидо арад зонойнгоо айхабтар ехэ юумэ зохёохо хүсэндэнь этигэхэ һанал агууехэ Сталинай гениальна түсэбэй, гениальна стратегиин үндэһэ һуури болоһо үгэһэн байгаа. «Манайхинай хүсэн гээшэ тоолоһо барашагүй ехэ. Бардамлахаһан дайсан мэнэ һаяар энээнние ойлгохо ёһотой болохо» —гэжэ нүхэр Сталин 1941 оной июлиин 3-да түүхэтэ үгэ соогоо хэлэһэн байна.

Мүнөө сагай дайнай шиидхэхы факторнуудай нэгэн болохо—Улаан Армиин һүлдэ зоригые, арад зоной һүлдэ зоригые нүхэр Сталин айхабтар ехээр, үзэтдөөгүй дээрэ хүртэр үргэһэн байна. Дайнай ушар удхые дэлгээжэ харуулаад, манай эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байхын түлөө, Октябрьска социалистическэ революциин агууехэ илалтын түлөө болоһон энэ үнэнтэ зүб дайнда советскэ сэрэгшэдэй үмэнэ хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ, гэгээн һайхан зорилгонуудые табяад байхадаа, нүхэр Сталин болбол үзэгдөөгүй баатаршалгануудые гаргахаар арад зоноо зоригжуулба. Советскэ хүнүүд юунэй түлөө тэмсэжэ байһанаа мэдэхэ байгаа. Манай агуу ехэ үбгэ эсэгэнэрэй алдарта һайхан хэрэгүүдынь баатаршалга гаргахаар тэдэнэрые уряалжа байба, агууехэ Ленинэй зан ябадал тэдэнние зоригжуулжа байба.

Һүр һүлдэ бадаруулагша нүхэр Сталинай үльгэр жэшээнь советскэ хүнүүдые олоороо баатаршалга гаргахаар уряалан дуудажа байба. Дайнай эхилһэн түрүүшын үдэрһөө хойшо нүхэр Сталин болбол Эсэгэ оронойнгоо хуби заяанай, олон миллион улад зоной хуби заяанай, мүн энээнһээ хойшонхи залуу үеын хүнүүдэй хуби заяанай лулдыдаха байһан шиидхэбэри гаргаха хэмжээлэшэгүй хүндэ хүшэр хэрэгые бэе дээрээ даажа абаа һэн.

Москва шадар дайн байлдаан боложо, Эхэ ороною аршалан хамгаалха эгээн хүндэ хүшэр ба хатуу бэрхэ сагта советскэ полководецын агууехэ сэсэн ухааниинь тэрэнэй героизмтай, гайхалтай ехэ зоримгой зантай холбогдодог бэлэй. Ушар байдалые научнаар шэнжэжэ үзэһэн дээрэһээ үндэһэлһэн зоримгой зүрхэтэйгээр орохо ябадал гээшэ манай Эсэгэ ороной столица Москвагай үүдэндэ германска арминуудые хяа һамна сохиһон сталинска стратегическэ түсэбэй онсо илгаань болоно. Тиихэ сагта өөрынгөө алдарта соратнигуудаар хүрээлэгдэһэн Сталин эндэ, Москвада байгаа бэлэй. Тиихэ сагта Сталинска һургуулиин алдарта полководецууд өөһэдынгөө эгээн түрүүшын туршалгые эгээ эндэ, Москва шадар барижа гараа бэлэй.

Тэрэ үедэ Москвагай дэргэдэ, Россин центртэ, оронойнмай сээжэ зүрхэнэйнь хажууда гал дүлөөр соробхилжо байһан энэ түүхэтэ тулалдаанай хойноһоо бүхы дэлхэй ажаглан хаража байгаа һэн. Дайсан илалта түйлажа сэнгэхээр бэлдэжэ байба. Тэрэ хадаа өөрынгөө тугуудые барижа Москвада ороод, Улаан талмай дээгүүр ябажа гараха гэжэ горьдоһон байна. Теэд энэ дээрмэдэлгын тугуудай хуби заяаниинь тад ондоогоор шиидхэгдэжэ, тэдэнь Улаан Армиин Илалтын түүхэтэ парад болоһон үдэртэ Агууехэ Ленинэй Мавзолейн хаяада үнэһэн тобориг болгогдоһон байха юм.

Советскэ хүнүүдэй героизм, Улаан Армиин героизм, манай полководецын героизм гээшэ булимтарагшадай харгыень хаагаад байба. Москва шадар дайсанда эгээн түрүүшын агууехэ байлдаан үзүүлэгдэжэ, тэндэ дайсан болбол мүнөө сагай дайнда анха түрүүшынгээ ехэхэн диилдэлгэдэ ороо бэлэй.

Москвагаа аршалжа абаха, тиихэ сагта үшөө хүсэтэй ба айдаһатай байһан, өөрынгөө амжалтануудые хаража шунахайраад ябаһан гитлеровецүүдэй арминуудые үй бутэ сохихо гэһэн нүхэр Сталинай стратегическэ гени, зоримгой зүрхэтэй баатарлиг шиидэбэри гаргаһан полководецын эрэлхэг зориг хадаа немецүүдэй һанажа ябаһан юумыень хүмэрюулһэн, тэдэнэй эшхэбтэр муухайгаар олон дахин диилдэхэ ябадалайнь эхин боложо үгэһэн байна.

Нүхэр Сталинай нэрэ алдарые дурсан ябажа, фронт ба тылдэ байһан советскэ хүнүүд тэмсэдэг, хохидол ядаралые тэсэдэг, заримдаа яахын аргагүй хэбэртэй байһан бэрхэшээлнүүдые дабажа гарадаг байба. Гүрэнэй Оборонын Комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Сталин болбол арад зоной бүхы ами бэеэ хайралахагүй тэмсэлые сэхэ хүтэлжэ байба. Ленин-Сталинай партиин ударидалга доро ябажа, ахадүү арадуудай зохёохы ажал хэхэ гайхамшаг ехэ замаар ябажа гараһан гансал советскэ орондо ажалай героизмын иимэ эди-шэдинүүд гаргагдажа шадагдаха байгаа.

Дайн сэрэгэй ябаса болон тэрэнэй ямараар дүүрэхэ байһанние шиидхэхэ факторнууд болохо—арминн буу зэбсэгүүд, дивизинүүдэй тоо болон шанар тухай нүхэр Сталин ба мүн тэрэнэй тон дүтын соратнигууд үдэр һүнине мэдэнгүй гайхамшаг ехэ эмхидхэлэй ажал хэһэн байна.

Тиихын хажуугаар, тэдэндэ эгээн эрхим ба хүсэн түгэс буу зэбсэг дархалагдажа байба. Конструкторнууд болон академигууд, инженернүүд болон технигүүд Улаан Армидаа үгэхэ самолёт, танк, үхэр буу, автомат, гвардейскэ миномёдуудые зохёон байгуулба. Тэдэнэй зохёохы ажалые нүхэр Сталин үдэр бүридэ сэхэ хүтэлжэ байгаа, тиимэ хадаа дайнай үедэ манай научно-техническэ эрдэм ухаанай агуу ехээр һалбаран мандаһан ябадал тэрэнэй нэрэ алдартай таһаршагүй холбоотой байна гээшэ. Иигэжэ хэдэн миллион хүдэлмэришэд агууехэ Сталинай даалгабаринуудые абаһандаа зоригжожо, эсэхэ-сусахые мэдэнгүйгөөр хүдэлмэридэг байба.

Героическа Улаан Армиимнай баатарлиг ехэ хүсэниинь жэлһээ жэлдэ улам нэмэжэ ба хатуужажа байгаа. Агууехэ полководец нүхэр Сталин болбол Верховно Главнокомандованиин даалгабаринуудые, сталинска стратегическэ һанал бодолнуудые шадамар бэрхээр дүүргэдэг гайхамшаг генералнууд болон Маршалнуудые олоор һурган хүмүүжүүлбэ. Армиин начальствующа составай эмхидхэлэй шадабари гээшэ сэрэг дайн дээрэ шиидхэхы факторнуудай нэгэниинь болодог юм. Теэд Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай түүжэ домог болбол дайн байлдаанай гал соогуур сэрэгэй эрдэм наукые шудалжа, сталинска һургуулиие гараһан манай армиин генералнууд болон офицернүүдэй кадрнуудай гайхалтай һайнаар ургаһан тухай хэлэжэ үгэнэ.

Сталинска гадаада политика гээшэ антигитлеровскэ коалициие хэлбэрилтэгүйгөөр бүхэжүүлхэ, фашистска Германиие гансаардуулха ябадалые хангаба.

Дайнай эхилһэн түрүүшын үдэрһөө хойшо манай орон дайн сэрэгтэ табиха арюун һайхан зорилгонууд тухайгаа нүхэр Сталинай үгөөр хэлэжэ соносхоһон байна. «Энээнһээ хойшо арадуудай эрхэ сүлөөгэй ба арадуудай хоорондохи эб найрамдалай агууехэ туг Европо дээгүүр намилзан хиидэжэ байха болоно». Иигэжэ нүхэр Сталин болбол манай баатарлиг ехэ тэмсэлэй дүнгые бүридхэжэ байхадаа, Илалтын агууехэ баяртай үдэртэ хэлэһэн байгаа.

Илалта түгэлдэр сталинска стратеги хадаа сэрэгэй гениин гайхамшаг ехэ зохёолынь болоно. Тэрэ хадаа обществын хүгжэхэ научна законуудые мэдэхэ, марксистко-ленинскэ теориие мэдэхэ ябадал дээрэһээ үндэһэлжэ гараһан байна. Тэрэ хадаа урда сагай сэрэгэй ухаан бодолой эрхим түйлалтануудые, түбхын түрүүндэ ородой сэрэгэй искусствын гайхамшаг һайн үльгэр жэшээнүүдые шудалжа үзэхэ ябадалһаа үндэһэлжэ гараһан байна. Тэрэ хадаа угаа ехэ фронтнууд дээрэ, аяар холын тылдэ, хидын саанахи гүрэнүүдтэ, дайсанай байһан газарта юун боложо байһан ушар байдалые бултыень абажа харадаг байна. Тэрэ хадаа арад зонойнгоо хүсэ шадал болон оюун билигые, мүн социалистическэ байгуулалтын условидо арад зонойнгоо аргаболомжонуудые бүридхэжэ үзэхэ ябадалһаа үндэһэлэн гараһан байна.

Нүхэр Сталин болбол мүнөө сагай сэрэгэй наукые зохёогшо мүн. Нүхэр Сталин болбол бүхы түрэлэй сэрэгүүдэй уян бушуугаар хоорондоо харилсаха ябадалай үндэһэ һуури дээрэ Улаан Армиин тактикые зохёожо бии болгоһон ба тон шэнэ сэрэгэй техникын хамаг бүхы һалбаринуудта гүнзэгы аад, зүб сэгнэлтые гениальна бодолготойгоор үгэһэн байна.

Героическа Улаан Армиин легендарна сэрэгэй баатаршалганууд эртэ урдын эгээн гайхамшаг ехэ сэрэгэй алдар сууда гараһан үльгэр жэшээнүүдһээ һураггүй үлүү байна. Волга мүрэнэй эрьеһээ эхилжэ, дайсанние гал түмэр хоёроор сохи-сохиһоор, советскэ сэрэгүүд Альпнуудай боори хүртэр туласа ошоһон байна. Тиигэжэ аба баабайнар ба үбгэ эсэгэнэрэйнгээ баатаршалгаһаа алад гаража ошоһон эдэ гайхамшаг баатарнууд тэрэ шэ российска сэрэгшэдэй лунда алдар сууда гараһан генералиссимус А. В. Суворов мүнхэ саһаар бүрхөөгдэһэн тэрэ хадын хяра дээрэһээ шэртэн хаража байгаа бэлэй.

Тиимэ ехэ дайн байлдаан гээшэ сэрэгэй түүхэ домогто үзэгдөөгүй юм. Айхабтар ехэ тулалдаанууд хадаа Мүльһэтэ Хойто далайһаа эхилээд, хүхэ номин урда далай хүртэр үргэн уужам газарта айхабтар үсэд нэтэрүүгээр бусалжа байһан юм. Советскэ Маршалнууд эртэ урдын сэрэгэй кампаниинуудһаа тус бүридөө үлүү гараха добтолгонуудые хэжэ, фронтнууд болон арминуудые ударидажа байба. Теэд эдэ Маршалнуудые советскэ арадай агууехэ вождь, гениальна полководец И. В. Сталин илалта тээшэ хүтэлжэ ябаа. Эсэгэ оронинь өөрынгөө анха түрүүшын баатар сэрэгшые хүндэтэ һайхан хайрануудаар шэмээд, тэрээндэ Советскэ Союзай Генералиссимус гэһэн эгээн дээдэ сэрэгэй нэрэ зэргэ олгобо. Иигэжэ арад зомнай дайнай үедэ гүрэнэйнгөө хамаг бүхы зэбсэгтэ хүсэнүүдые ударидаха хэрэгтэ Эхэ оронойнгоо үмэнэ гайхамшаг ехэ габьяа гаргажа, бидэнние илалта тээшэ хүтэлжэ асарһан тэрэ хүнние шагнаһан магтаһан байха юм.

Советскэ арадай героизмые зосоогоо шэнгээһэн агууехэ ухаан бодолтой хүн, шадамар эмхидхэгшэ ба стратег хүн дайн сэрэгэй хэсүү бэрхэ сагта СССР-эй бүхы зэбсэгтэ хүсэнүүдэй толгой боложо, советскэ гүрэнэй толгой боложо һууһаниинь советскэ арад зоной аза зол болоно. Нүхэр Сталинда Советскэ Союзай Герой гэһэн нэрэзэргэ олгоһон, тэрэнние «Илалта» гэжэ хоёрдохи орденоор шагнаһан тухай мэдээсэлые арад зомнай угаа ехэ сэдьхэлээ ханангяар угтаба. Энэ хадаа арад зоной дура зоригыень элирхэйлэн харуулһан ябадал болоно. Арадуудай вождь ба багша, манай хүсэн түгэс гүрэнние байгуулагша, социализмын ороной гениальна стратег—Советскэ Союзай Генералиссимус И. В. Сталин алдаршаг лэ!

Нүхэр Сталин үни удаан жэл соо бэе мэндэ һууxыень советскэ арад хүсэнэ! Үзэгдөөгүй ехэ дайнай аадар шуурган соогуур бидэнэр нүхэр Сталинтай хамта, тэрэнэй гениальна ударидалгаар ябажа гараабди. Тэрээнтэй хамта тэрэнэй сэсэмэргэн ударидалгаар ябажа, советскэ араднай гүрэнэйнгөө сэрэгэй болон экономическа хүсэ шадалые саашадаа бүхэжүүлхэ, Эхэ оронойнгоо улам ехээр сэсэглэн һалбарха шэнэ шэнэ амжалтануудые түйлахань лабтай!

(Июниин 28-ай «Правдын» түрүү бэшэг).

И. В. Сталин господин Зд. Фирлингертэй хөөрэлдэбэ

Июниин 28-да СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй Түрүүлэгшэ И. В. Сталин болбол Чехословацка Республикын Премьер-Министр господин Зд. Фирлингертэй хөөрэлдэбэ.

Хөөрэлдөөнэй болоходо СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов, Чехословакиин Гадаада Хэрэгүүдэй Министрэй Орлогшо господин В. Клементис ба Чехословакидахи СССР-эй Элшэн Сайд В. А. Зорин гэгшэд байлсаба.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

У К А З

Г. М. Димитровые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Фашизмда эсэргүү тэмсэлдэ гайхамшагта габьяа гаргаһанайнь түлөө Димитров Георгий Михайловичые Ленинэй орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1945 оной июниин 26.

СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй Түрүүлэгшэ И. В. Сталин болбол Чехословацка Республикын Премьер-Министр господин Зд. Фирлингер ба Чехословацка Правительствын членүүдэй хүндэлэлдэ обед үгэбэ

Июниин 27-до Кремль соо СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй Түрүүлэгшэ И. В. Сталин болбол Чехословацка Республикын Премьер-Министр господин Зд. Фирлингер ба Чехословацка Правительствын членүүдэй хүндэлэлдэ обед үгэбэ.

Обед болоходо Чехословацка Республикын Премьер-Министр господин Зд. Фирлингер, Вице Премьер-Министр господин Урсини, Национальна Оборонын Министр генерал Л. Свобода, Гадаада Худалдаа-Наймаанай Министр господин Г. Рипка, Арадай Гэгээрэлэй Министр профессор Зд. Неедлы, элүүрые хамгаалгын Министр господин А. Прохазка, Гадаада Хэрэгүүдэй Министрэй Орлогшо господин В. Клементис, дивизионно генерал Лишка, бригадна генералнууд Рессель болон Пика, господин Я. Гниздо ба бусад, мүн тэрэшэлэн Польско Саг Зуурын Правительствын Гадаада Хэрэгүүдэй Министр господин Ржимовский, маршал Роля Жимерский, СССР-тэ һуудаг Польско Элшэн Сайд господин З. Модзелевский ба бусад байба.

Советскэ талаһаа В. М Молотов, К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, А. И. Микоян, А. А. Андреев, А. А. Жданов, Л. П. Берия, Н. С. Хрущёв, Г. М. Маленков, Н. М. Шверник, Н. А. Вознесенский, Н. А. Булганин, А. Н. Косыгин, В. Н. Меркулов, А. Я. Вышинский, Армиин генерал А. И. Антонов, Чехословакидахи СССР-эй Элшэн Сайд В. А. Зорин, Армиин генерал А. В. Хрулев, Армиин генерал А. И. Ерёменко, Бронетанкова сэрэгүүдэй Маршал П. С. Рыбалко, В. В. Кузнецов, Г. М. Попов, генерал полковник Л. З. Мехлис, генерал-майор Н. М. Молотков болон СССР-эй Наркоминделэй ба Оборонын Наркомадай харюусалгатасотруднигууд байлсаа.

Обед хадаа халуун хани барилсаанай байдалда үнгэрбэ.

Агууехэ Сталинай алдар солынь дуудая!

Манай вождь—Советскэ Союзай Герой

Нүхэр Прокопьев директортай гүрэнэй заводой коллективайхид арадуудай агууехэ вождь нүхэр Сталинние „Илалта“ орденоор хоёрдохёо шагнаад, Советскэ Союзай Генералиссимус гэжэ эгээн дээдэ сэрэгэй нэрэзэргэ олгохо тушаа ССР Союзай Верховно Соведэй Президиумэй Указые угаа хүндэтэйгөөр угтабад.

Тус Указые радиогоор дамжуулһанай һүүлээр, удаандшье болонгүй заводой бүхы цехүүдээр олон тоогой хүдэлмэришэдэй хабаадалгатайгаар митинг үнгэргэгдөө. Тэндэ хабаадалсаһан бүхы хүдэлмэришэн, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахагшад Эхэ оронойнгоо, хүн түрэлхитэнэй үмэнэ нүхэр Сталинай хэһэн габьяатай хэмжээе хэлэшэгүй ехэ гэжэ хөөрэлдэнэд.

—Агууехэ вождиингоо иимэ ехэ шагналда хүртэһэн ябадалые бидэнэр ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйлажа стахановска ажалаар харюусаха үүргэтэйбди,—гэжэ стахановец нүхэр Белобородовой мэдүүлхэдэ тэндэ байгшад угаа ехээр хүхижэ нэрьемэ альга ташалгаар энэ дурадхалые угтабад. Би саашадаа үдэрэйнгөө нормые 300—400 процент дүүргэхэб гэжэ нүхэр Белобородов коллективайнгаа үмэнэ уялга абана.

Тус заводой нүхэр Саприкин начальнигтай цехын хүдэлмэришэдэй митингые партийна эхин организациин секретарь нүхэр Виницкий нээхэ зуураа иигэжэ мэдүүлбэ:

—Нүхэр Сталинние шагнаһан правительствын Указые шагнаад байхадаа советскэ хүнүүдэй хүхиһэн ба баярлаһан ябадалые үгөөрөө хэлэхэ аргагүй ехэ байна. Энэ шагналай харюуда бидэнэр шэнэ шэнэ илалтануудые түйлажа харюусаха ёһотойбди гэбэ. Нүхэр Чанов начальнигтай цехын хүдэлмэришэдэй митинг дээрэ нүхэр Сталинда Советскэ Союзай Геройн нэрэзэргэ олгоһон Указые үйлэдбэрингөө программые болзорһоон урид дүүргэхэ гэһэн уялгануудые абажа угтабад. Тэрээнһээ гадна, совхоз болон машинно тракторна станцинуудай автопаркануудые түр эноор заһабарилха хэрэгтэ зорюулжа, түсэбһөө галуур хүдөө ажахын машинно-зэмсэгүүдтэ хэрэглэгдэхэ запасной частьнуудые бэлдэжэ үгэхэ гэжэ нэгэн дуугаар баталба.

Мүнөө тус заводой бүхы цехүүдээр социалистическэ мүрысөөнэй сог зали үшөө үргэдэжэ, ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйладаг стахановецуудай тоо үдэр бүри, халаан бүри олошоржо байна.

Ив. Николаев.

Генералиссимус Сталин шэнэ илалта тээшэ зоригжуулна

Судна заһабарилгын заводой бүхы цехүүдээр июниин 28-да митинг болон суглаанууд үнгэргэгдэжэ, тэрээн дээрэ нүхэр Сталинда Советскэ Союзай Геройн, сэрэгэй эгээн дээдэ нэрэзэргэ болохо Советскэ Союзай Генералиссимус олгоһон ба хоёрдохёо „Илалтын“ орденоор шагнаһан тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудтай тэндэ хабаадалсагшадые танилсуулба.

Манай инаг хайрата агууехэ вождь нүхэр Сталинай гайхамшагта ехэ габьяае Эхэ оромнай тэрээндэ эгээн дээдэ хайра шагналаа үгэжэ тэмдэглэбэ. Арадуудай агууехэ вождь, Советскэ Союзай Генералиссимус нүхэр Сталин бидэндэ илалта асарба. Бидэнэр өөһэдынгөө хүдэлмэриие үшөө эршэмтэйгээр ябуулжа, имагта ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйлажа, стахановецуудай нэрэзэргэдэ хүртэжэ энэ указые угтаха үүргэтэйбди гэжэ,—модошо дархан стахановец нүхэр Куклин мэдүүлбэ.

Механическа цехынхидэй митинг дээрэ үгэ хэлэһэн стахановец нүхэр Розенкин гэгшэ үдэр бүриингөө нормые 200 процентһээ доошо бэшэ эрхим шанартайгаар дүүргэхэб гэжэ уялга абаад, бусад хүдэлмэришэдые социалистическэ мүрысөөндэ урихадань тэндэ байгшад хани нүхэрэйэгөө патриотическа дурадхалые угаа хүндэтэйгөөр угтабад.

Котельнэ цехын коллективайхидэй митинг дээрэ бригадир Леванина иигэжэ мэдүүлбэ: бүхы советскэ арадтай хамта бидэнэр өөһэдынгөө инаг вождние „Илалта“ орден ба Советскэ Союзай Геройн нэрэзэргэдэ хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан үнэн зүрхэнһөөн амаршалнабди. Манай агууехэ вождь нүхэр Сталин болбол социалистическэ байгуулалтые сэсэмэргэнээр хүтэлбэрилжэ, бидэнэрые социализмда хүргөө. Дайн сэрэгэй үедэ өөрынгөө гениальна хүтэлбэреэр советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдые илалтада хүргөө. Мүнөө немецко-фашистска булимтарагшад эсэслэн үгы хэгдэжэ, амгалан тайбан ажа һууха сагай үүдэн нээгдэбэ.

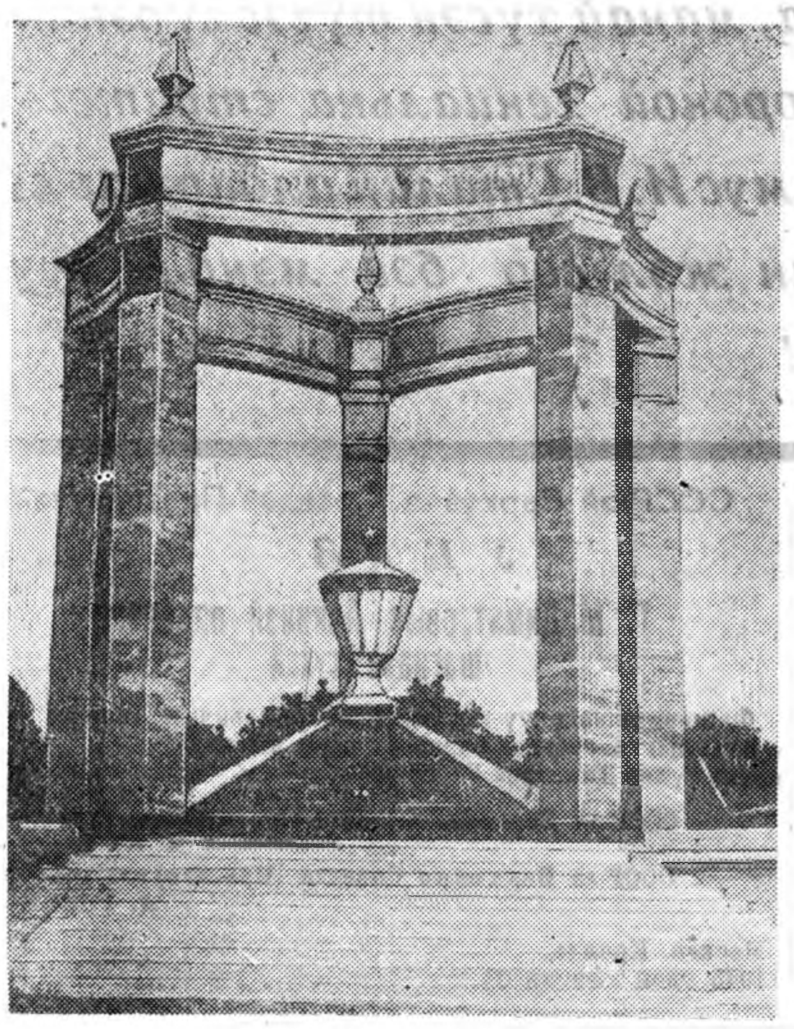
Тиимэһээ бидэнэр социалистическэ мүрысөөнэй долгиие үшөө үргэдхэжэ, немецко-фашистска булимтарагшадай һандарган бутаргаһан манай ажахые һэргээн бодхоохын тулада эршэмтэй шанга хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэ ёһотойбди гэжэ уряалхадань, тэндэ байгшад тус дурасхалые угаа хүндэтэйгөөр угтаха зуураа ажалай жаяг заршамые һайжаруулжа, үйлэдбэриингөө программые үдэр бүри, халаан бүридөө эрхим һайн шанартайгаар үлүүлэн дүүргэхэбди гэжэ социалистическэ мүрысөөнэй уялгануудые өөһэд хоорондоо баталжа митингые дүүргэбэ.

Сталинска вахтда жагсаба

Улан-Удын мяханай комбинадай консервнэ цехын коллективэй бүхы хүдэлмэришэд нүхэр Сталинние Советскэ Эхэ оронойнгоо эгээ дээдэ хайра шагналаар шагнаһан ябадалые угаа дэбжэлтэтэйгээр угтаба.

—Манай Советскэ Союзай Генералиссимус, манай Герой, манай вождь агууехэ Сталин бидэнэрые илалтаһаа илалта тээшэ хүтэлбэрилэн асараа,—гэжэ хүн бүхэн өөһэд хоорондоо баяртай омогтойгоор хөөрэлдэнэ.

Илалтые асарһан агууехэ вождиингоо шагналай хүндэлэлдэ тус цехын хүдэлмэришэн сталинска вахтда жагсажа, ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйлан тэмдэглэнэ. Мүнөө үдэрэйнгөө даалгабарие үлүүлэн дүүргэдэг стахановецуудай тоо үдэр бүри олошоржо байна. Тэрэнэй бүтээн гаргадаг продукциин тоо олошорхоһоо гадна, тэрэнэй шанарынь нилээдгүй һайжараа.

Немецүүдтэй байлдаанда наһа бараһан Улаан Армиин боецууд ба офицернүүдэй дурасхаалда зорюулжа Бреслауда бодхогдоһон памятник.
З. Евзерихинэй фото (ТАСС-эй фотохронико).

Партийна ажабайдал

ВКП(б)-гэй Кабанскын айкомой пленум болобо

КАБАНСК. (Телефоноор абтаба). ВКП(б)-гэй айкомой пленум боложо, «ВКП(б)-гэй Бурят-Монгол обкомой хүдэлмэри тухай» партиин Центральна Комитедэй тогтоолой ба ВКП(б)-гэй обкомой XIX пленумэй, мүн XII аймпартконференциин шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтын ябаса тухай» гэһэн асуудалаар партиин айкомой секретарь нүхэр Болдыревой элидхэл зүбшэн хэлсэбэ.

Тус шиидхэбэринүүдые үдэр бүриингөө хүдэлмэри дээрэ гарай хүтэлбэри болгожо, аймагай партийна организаци болбол ехэхэн эмхидхэлэй хүдэлмэри хэбэшье һаа, ажахын ба политическэ удхашанартай кампанинуудые дүүргэхэ талаар ехэхэн дутуу дундатай байха юм. Малажал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб июниин 10-ай мэдээгээр арайхан гэжэ эбэртэ малаар—99,3 процент, адуу моридоор—95,2 процент, хони ямаадаар—103,3 процент дүүргэгдэбэ.

Загаһа бариха түсэб холо дүүргэгдээгүй. Кабанскын загаһанай завод 5 һарынгаа түсэб оройдоо 93 процент дүүргээ. Загаһанай ажалтай колхозууд миил 25 процент дүүргэһэн байна. Нютагай ажаүйлэдбэриин предприятинууд, тэрэшэлэн зарим тарян ажалтай колхозууд гүрэнэй зүгһөө үгтэһэн даалгабаринуудые тон хангалтагүйгөөр дүүргэнэ. Жэшээнь, Калининай ба Чкаловай нэрэмжэтэ, «17 Октябрь» колхозууд хабарай тарилгын түсэбые холо дүүргээгүй байшоо. Тус колхозууд малажал үсхэбэрилхэ талаар ехэхэн гээгдэлтэй.

Пленум дээрэ бэе-бэеэ шүүмжэлэлсэхэ ябадал үргэнөөр хэгдэжэ, партиин айкомой ба аймгүйсэдкомой хүдэлмэридэхи ехэхэн дутуу дунда зүйлнүүд элирүүлэгдэбэ. Нэн түрүүндэ, ажал хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэхэһээ гадна, социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэйнгээ ашаар ажалай үндэр бүтээсэнүүдые туйлажа, даалгабарита хүдэлмэринүүдээ үлүүлэн дүүргэдэг стахановецуудай дүй дүршэлнүүд бүгэдэниитын хүдэлөөн болгогдоогүй гэжэ шүүмжэлбэ.

Үнэндөөшье энэнь зүбтэй. Юундэб гэхэдэ, малажал үсхэбэрилхэ түсэбые үлүүлэн дүүргэһэн ба хабарай тарилгые хаһа сагсоонь агротехническэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэһэн «Путь социализма», Кировэй нэрэмжэтэ болон бусад колхозуудай түрүү дүй дүршэлтэй стахановецуудай методые бүгэдэниитын хүдэлөөн болгоогүй байшоо.

Нүхэр Болдыревой элидхэл тушаа 18 хүн үгэ хэлэбэд.

Пленум болбол зүбшэн хэлсэһэн асуудалаараа дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абаа.

Иимэ таһалдал—аймагай парторганизациин алдуу мүн

Һаяхан ВКП(б)-гэй Баргажанай айкомой II пленум болобо. Тэрээн дээрэ «ВКП(б)-гэй Бурят-Монгол обкомой хүдэлмэри тухай» Партиин ЦК-гэй тогтоол ба ВКП(б)-хай асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Тус хэбэриие аймагай парторганизациин хэрзэргээр бэелүүлжэ байһан тухай асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Тус элидхэлые партиин айкомой секретарь нүхэр Борисов хээ. Элидхэлһээ мэдэхэдэ, аймагай колхозууд ажахын болон политическэ удхашанартай кампанинуудые дүүргэхэ талаар ехэхэн гээгдэлдэ ороһон байха юм.

Хабарай тарилгын түсэбые саг болзор соонь дүүргэхэ бүхы арга боломжонууд байгаа. Теэд, олонхи колхозуудынь өөһэдынгөө доторой ресурсые бүримүһэн хэрэглэжэ шадаагүй, тарилгада хэрэглэгдэхэ үрьһэ хүрэнгые хулгайлха болон гээлтэ хоролтодо оруулха гэхэ мэтын хуули буса ябадал гаргаһан дээрэһээнь, тарилгын түсэб таһалдахын туйлда хүрэһэн юм. Июниин 20-ой мэдээгээр, аймагай колхозууд тарилга хэхэ түсэбөө арайхан гэжэ 88 процент дүүргэбэ. Жэшээлхэдэ, Кировэй нэрэмжэтэ колхоз тарилга хэхэ түсэбөө миил 69 процент, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз—65 процент, Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 73 процент дүүргээ.

Иимэ гээгдэнги колхозууд яһала олон. Мүнөө 1.000 гаран гектар тарилга хэгдээгүй байһаар. Тарилгын хойноһоо саг үргэлжэ харууһалга хэхэ гэһэн партиин обкомой заабариие олонхи колхозууд дүүргэнэгүй. Тэрээнһээ гадна, пар хахалха хүдэлмэриие тиимэ гэшэгүй һулаар ябуулжа байха юм.

Аймагай олонхи колхозууд малажал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые холо дүүргээгүй, адуу мал ехэхэн гээлтэ хоролтодо ороно. ВКП(б)-гэй айком, аймгүйсэдком ба АЗО-гэй хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд колхозуудые ажахын ба эмхидхэлэй талаар бэхэжүүлхэ тушаа ямаршье хэмжээ-ябуулгануудые абаадүй байһаниинь пленум дээрэ элирүүлэгдэбэ. Зарим колхозууд хамтынгаа малые эзэн бусаар хороожо, хүдөө ажалай артелиин уставые бүдүүлигээр хазагайруулна.

«XVIII партсъезд», «Красный Октябрь», Сталинай, Чкаловай нэрэмжэтэ болон бусад колхозуудаар малай гээлтэ хоролто ехэхэн хэмжээндэ хүрөө. Кировэй (Т.-Уро), Сталинай (Баргажан), Ленинэй (Суво) ба болон бусад колхозууд ажахын ба политическэ удхашанартай кампанинуудые жэлһээ жэлдэ таһалдуулжа, гүрэнэй үмэнэхи уялгата түлбэриие оройдоошье дүүргэнэгүй. Мүнөө эдэ колхозууд үбһэ ба таряа хуряалгада ямаршье бэлэдхэл хээгүй, хүдөө ажахын машина зэмсэгүүдые заһажа барилжа эхилээгүй, саг үргэлжэ хүдэлмэрилхэ бригада болон звенонуудые эмхидхээгүй байһаар.

Имагта партийно-политическэ ба агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэринүүдые, тэндэхи партийна организацинуудай хангалтагүйгөөр хэһэн дээрэһээ иимэ ехэ таһалдал гараба гээшэ гэжэ пленум өөрынгөө шиидхэбэри соо тэмдэглэбэ.

Нүхэр Борисовай элидхэл тушаа 14 хүн үгэ хэлэжэ, партиин айкомой болон бэе бэеынгээ хүдэлмэридэхи дутуу дунда зүйлнүүдые эрид шууд шүүмжэлэлсэбэ.

ВЛКСМ-эй обкомдо ба БМАССР-эй Наркомзэмдэ

1945 оной хабарай тарилга дээрэ газархахалагшад залуушуулай республиканска социалистическэ мүрысөөнэй дүн тухай

1945 оной хабарай тарилга дээрэ газархахалагшад залуушуулай республиканска социалистическэ мүрысөөнэй дүнгые хаража үзөөд, мүрысөөндэ 3576 залуушуул хабаадалсажа, тэдэнэрэй ехэнхинь мүрысөөндэ эрхим һайн показательнуудые туйлаба гэжэ ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомзем тэмдэглэнэ.

ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй Наркомзэмэй **тогтоохонь:**

1. Газархахалагшад залуушуулай республиканска социалистическэ мүрысөөндэ илаһанда тоолоод, «Республикын эрхим газархахалагша» гэһэн нэрэ олгохо ба **нэгэдэхи** мүнгэн шан үгэхэ гэбэл:

Х. Жигжытова (Кударын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз), **Ф. Хасанова** (Кударын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз), **Б. Ширипова** (Мухар-Шэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз), **Д. Иванова** (Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз), **А. Соколова** (Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз).

2. Газархахалагшад залуушуулай республиканска социалистическэ мүрысөөндэ илаһанда тоолоод, «Республикын эрхим газархахалагша» гэһэн нэрэ олгохо ба **хоёрдохи** мүнгэн шан үгэхэ гэбэл:

П. Иванова (Мухаршэбэрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз), **А. Сластина** (Мухаршэбэрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз), **А. Матвеева** (Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз), **Ц. Чабанова** (Кударын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз), **Л. Кушнарева** (Мухаршэбэрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз), **Д. Гуслякова** (Мухаршэбэрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз), **Е. Сластина** (Мухаршэбэрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз), **Ф. Степанова** (Мухар-Шэбэрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз), **А. Гребенщикова** (Мухар-Шэбэрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз), **Ф. Григорьев** (Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз).

3. Газархахалагшад залуушуулай республиканска социалистическэ мүрысөөндэ илаһанда тоолоод, «Республикын эрхим газархахалагша» гэһэн нэрэ олгохо ба гурбадахи мүнгэн шан үгэхэ гэбэл:

А. Наквасина (Мухар-Шэбэрэй аймагай «Авангард» колхоз), **Д. Шайдуров** (Мухар-Шэбэрэй аймагай «Авангард» колхоз), **Ф. Денисова** (Мухар-Шэбэрэй аймагай «Авангард» колхоз), **М. Ноженкова** (Мухар-Шэбэрэй аймагай «Авангард» колхоз), **А. Серпова** (Мухаршэбэрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз), **Н. Бобылева** (Мухар-Шэбэрэй аймагай «Авангард» колхоз), **Ф. Степанова** (Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз), **Д. Д. Мункуев** (Мухар-Шэбэрэй аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз), **Е. Сучкова** (Тарбагатайн аймагай «Победитель» колхоз), **Н. Сулейманова** (Заиграйн аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз), **Х. Ламажапова** (Бичурын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз), **Ц. Доржиева** (Бичурын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз), **А. Судомойкина** (Бичурын аймагай Круминай нэрэмжэтэ колхоз), **К. Тимофеев** (Бичурын аймагай Круминай нэрэмжэтэ колхоз), **Ф. Дерябина** (Бичурын аймагай Круминай нэрэмжэтэ колхоз).

4. 30-һаа 55 гектар хүртэр газар хахалһанайнгаа түлөө «Республикын эрхим газархахалагша» гэһэн нэрэ зэргэ олгоод, ВЛКСМ-эй обкомой ба БМАССР-эй Наркомзэмэй **грамотаар** шагнаха гэбэл:

МУХАРШЭБЭРЭЙ АЙМАГ

А. Антонова (Калининай нэрэмжэтэ колхоз), **И. Кушнарёва** (Калининай нэрэмжэтэ колхоз), **М. Алексеева** (Калининай нэрэмжэтэ колхоз), **В. Метёлкин** («Авангард» колхоз), **В. Шеде** («Авангард» колхоз), **П. Иванова** (Калининай нэрэмжэтэ колхоз), **Ф. Сластина** (Калининай нэрэмжэтэ колхоз), **М. Кашина** («Авангард» колхоз), **Е. Рыморева** (Калининай нэрэмжэтэ колхоз), **А. Галиндухина** (Калининай нэрэмжэтэ колхоз), **Б. Биликтуев** (Молотовой нэрэмжэтэ колхоз), **С. Андреев** (Калининай нэрэмжэтэ колхоз), **А. Горбатых** (Калининай нэрэмжэтэ колхоз), **Д. Дугарова** («Комсомол» колхоз), **Р. Доржиева** («Комсомол» колхоз), **Н. Цыбенов** (Молотовой нэрэмжэтэ колхоз), **Г. Мельников** (Молотовой нэрэмжэтэ колхоз), **С. Будаева** (Молотовой нэрэмжэтэ колхоз), **Х. Павлуцкая** («Комсомол» колхоз), **К. Грудинин** («Комсомол» колхоз), **Дашинимаева** («Комсомол» колхоз).

БИЧУРЫН АЙМАГ

Д. Абашеева (Молотовой нэрэмжэтэ колхоз), **О. Бухадеева** (Сталинай нэрэмжэтэ колхоз), **Д. Дамбаева** (Сталинай нэрэмжэтэ колхоз), **А. Кондратьев** (Логовскиин нэрэмжэтэ колхоз), **М. Корнилов** (Логовскиин нэрэмжэтэ колхоз), **И. Ветошникова** (Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз), **Д. Жамьянов** (Молотовой нэрэмжэтэ колхоз), **Д. Бальжинова** (Калининай нэрэмжэтэ колхоз), **Ф. Павлова** («Красная Заря» колхоз), **Б. Бадмажапова** (Сталинай нэрэмжэтэ колхоз), **М. Ефимова** (Круминай нэрэмжэтэ колхоз).

ТАРБАГАТАЙН АЙМАГ

А. Баннова (Сталинай нэрэмжэтэ колхоз), **П. Чистякова** (Сталинай нэрэмжэтэ колхоз), **Л. Павлова** (Сталинай нэрэмжэтэ колхоз), **И. Васильева** (Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз), **Ф. Иванова** (Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз), **М. Борисов** («Искра» колхоз), **В. Фомина** («Искра» колхоз), **М. Антонов**, («Искра» колхоз), **М. Зайграева** («Гигант» колхоз), **С. Безизвестных** («Гигант» колхоз).

ТОРИИН АЙМАГ

В. Ермолеев (Свердловскиин нэрэмжэтэ колхоз), **И. Осокий** (Свердловскиин нэрэмжэтэ колхоз), **А. Десятов** (Свердловскиин нэрэмжэтэ колхоз), **Б. Батуев** (Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз).

КУДАРЫН АЙМАГ

Г. Раднаев («Улан-тарячин» колхоз), **Ц. Найданова** («Улан-тарячин» колхоз), **Р. Очиров** (Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз), **И. Чомосонов** (Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз), **П. Цыренова** («Заря» колхоз), **С. Рыбоченко** («Заря» колхоз) **Ц. Занова** (Сталинай нэрэмжэтэ колхоз), **Амуглунова** (Сталинай нэрэмжэтэ колхоз).

ЯРУУНЫН АЙМАГ

Ж. Дашиев Сталинай нэрэмжэтэ колхоз), **С. Овчинников** (Сталинай нэрэмжэтэ колхоз).

ЗАИГРАЙН АЙМАГ

Ф. Федотова (Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз), **Ц. Дагданов** (Сталинай нэрэмжэтэ колхоз).

ХЭЖЭНГЫН АЙМАГ

Б. Базаров (Кировэй нэрэмжэтэ колхоз), **Д. Цыбикова** (Кировэй нэрэмжэтэ колхоз), **Б. Цыбикова** (Сталинай нэрэмжэтэ колхоз), **Д. Бадмаева** (Кировэй нэрэмжэтэ колхоз), **Д. Д. Дамбаев** (Кировэй нэрэмжэтэ колхоз), **Г. Намжилова** (Сталинай нэрэмжэтэ колхоз), **Д. Гунсынова** (Сталинай нэрэмжэтэ колхоз).

БАРГАЖАНАЙ АЙМАГ

Ж. Лодоева (Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз).

ЗЭДЫН АЙМАГ

Б. Дондукова (Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз), **Р. Хандуев** (Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз), **А. Хороших** («Красный партизан» колхоз), **И. Колмаков** («Красный партизан» колхоз), **Р. Батодоржиева** (Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз).

СЭЛЭНГЫН АЙМАГ

Б. Жалсанов (Молотовой нэрэмжэтэ колхоз), **Ж. Доржиев**, (Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз), **Б. Будаева** («Социализм» колхоз), **В. Очиров** («Социализм» колхоз), **В. Шептухин** (Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз), **Д. Ринчиндоржиева** («Социализм» колхоз).

ИВОЛГЫН АЙМАГ

Ф. Хомяков («Осоавиахим» колхоз).

КЯХТЫН АЙМАГ

А. Дылыков (Ворошиловой нэрэмжэтэ колхоз).

5. 25-һаа 34 хүртэр газар хахалһан залуу газархахалагшадые ВЛКСМ-эй обком ба БМАССР-эй НКЗ-гэй **грамотаар** шагнаха гэбэл:

КЯХТЫН АЙМАГ

Д. Мункуева («Улан-Табангут» колхоз), **Б. Балсанова** («Улан Субуктуй» колхоз), **Ц. Доржиева** («Улан-Субуктуй» колхоз).

ИВОЛГЫН АЙМАГ

А. Зайцева («Осоавиахим» колхоз), **З. Красноярская** («XVIII партсъезд» колхоз), **Т. Михалёва** («XVIII партсъезд» колхоз), **И. Засенко** («XVIII партсъезд» колхоз).

СЭЛЭНГЫН АЙМАГ

Ц. Ринчиндоржиева («Социализм» колхоз), **Б. Базаров** (Калининай нэрэмжэтэ колхоз), **З. Санданов** (Калининай нэрэмжэтэ колхоз), **Б. Лубсанова** (Калининай нэрэмжэтэ колхоз), **Ц. Банзаракцаева** (Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз), **В. Сансоненко** (Сталинай нэрэмжэтэ колхоз), **С. Галсанова** («Коммунизм» колхоз), **Д. Чайжамдуева** («Социализм» колхоз), **Б. Чимитов** («Улан Темник» колхоз), **А. Очиржапова** (Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз).

ЗАИГРАЙН АЙМАГ

Д. Базаров («III интернационал» колхоз), **Н. Ринчинов** (Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз), **Ц. Цыбенова** «Оборону СССР» колхоз), **Ц. Салданова** (Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз), **Ц. Хаянутдинова** (Оборону СССР колхоз).

БИЧУРЫН АЙМАГ

Е. Лазарева (Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз), **С. Ефимова** (Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз), **Д. Очирова** («Большевик» колхоз), **Ц. Дашиева** («Большевик» колхоз), **Л. Зандакова** («Большевик» колхоз).

ТОРИИН АЙМАГ

Ц. Банданова («Улан-Номто» колхоз), **И. Аюшеев** («Авангард» колхоз), **Д. Очиров** («Улан-Номто» колхоз).

КУДАРЫН АЙМАГ

И. Москвитин («Искра» колхоз).

ХОРИИН АЙМАГ

Д. Цыдыпов (Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз), **Б. Цыдыпова** (Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз), **Б. Доржиева** (Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз), **Д. Балданжапова** (Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз), **И. Носоров** («Улан-Одон» колхоз).

ТАРБАГАТАЙН АЙМАГ

Л. Вишнякова (Сталинай нэрэмжэтэ колхоз).

ЗЭДЫН АЙМАГ

Т. Батодоржиев (Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз), **И. Большаков** (Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз) **Н. Раднаева** (Кировэй нэрэмжэтэ колхоз), **Б. Аюшеев** (Кировэй нэрэмжэтэ колхоз).

МУХАРШЭБЭРЭЙ АЙМАГ

Г. Дондуков (Сталинай нэрэмжэтэ колхоз), **Д. Цырендоржиева** (Сталинай нэрэмжэтэ колхоз).

БАРГАЖАНАЙ АЙМАГ

В. Абрамов (Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз).

Үндэр ехэ шагналда комсомолецуудай харюу

Бухэсоюзна Ленинскэ Коммунистическэ Залуушуулай Союзые Ленинэй орденоор шагнаһантай дашарамдуулан Улан-Удэ городой комсомолецууд болон залуушуулай митинг һаяхан городской сад соо болобо. Тус митингые ВЛКСМ-эй горкомой секретарь нүхэр Фролов нээгээд, ВЛКСМ-эй обкомой секретарь нүхэр Б. Семёновто үгэ үгэбэ. Ленинскэ комсомолые Ленинэй орденоор шагнаһантай дашарамдуулан митингдэ хабаадалсагшадые амаршалха зуураа нүхэр Семёнов иигэжэ мэдүүлбэ:

—Ленин—Сталинай партиин уряалаар комсомолецууд болон советскэ залуушуул Эхэ оронойнгоо нэрэ түрые, бэеэ даанхай байхые болон сүлөөтэ байдалые хамгаалхын түлөө өөһэдынгөө үбсүүгээр хамгаалхаар бодоһон байгаа. Мүнөө хоёр мянга шахуу Советскэ Союзай геройнуудые Эхэ орондоо манай ленинско-сталинска комсомол үгөбэ. Гансахан үнгэрэгшэ 1944 ондо хахад миллион шахуу комсомолой членүүд Советскэ Союзай дээдэ хайра болохо орден ба медальнуудта хүртэһэн байна. Мүнөө дайн сэрэг советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй бүрин түгэс илалтаар дүүрэбэ. Амгалан тайбан, жаргаланта байдалые түргэнөөр байгуулхын тулада комсомолецууд урда мэтэ эршэмтэйгээр, шэн зоригтойгоор хүдэлмэрилхэ ёһотой,—гэжэ митингдэ хабаадагшадые уряалба.

Ленинград городые баатарлигаар хамгаалалсаһан нүхэр Суслов, Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнда хабаадалсаһан орденто нүхэр Богданов, № 2 түмэрзамай училищада хүмүүжүүлэгдэһэн нүхэр Арчукова, Улан-Удын ПВЗ-гэй комсомольско организациие хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Гергесов гэгшэд митинг дээрэ дүлэтэ үгэнүүдые хэлэжэ, городской комсомолецууд болон залуушуулые саашадаа үшөө эршэмтэйгээр ажаллажа, энэ дээдэ шагналда харюусахые уряалбад.

Һүүлээрнь ВКП(б)-гэй горкомой секретарь нүхэр Н. В. Халеев үгэ хэлэжэ, ленинско-сталинска комсомолые Ленинэй орденоор шагнаһантай дашарамдуулан халуунаар амаршалха зуураа тэдэнэрые дайн сэрэгээр ушаруулагдаһан ажахыдахи шархануудые стахановска ажалаараа түргэнөөр эдэгээн заларуулхые уряалба.

Митингдэ хабаадалсагшадай угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр нүхэр Сталинда амаршалгын бэшэг нэгэн дуугаар баталагдан абтаба.

НЭГЭДЭМЭЛ НАЦАНУУДАЙ УСТАВ

САН-ФРАНЦИЗСКО, июниин 26. (ТАСС). Сан-Францискода болоһон конференци дээрэ баталагдан абтаһан ба 1945 оной июниин 26-да тус конференциин дүүргэлтын пленарна заседани дээрэ гар табигдаһан Нэгэдэмэл нацануудай устав болбол 19 главатай, тэдэнь статьянууд боложо илгагдаад статья бүхэниинь 9 параграф боложо хубаагдана.

Уставай оршол болохо хубинь иигэжэ хэлэнэ:

«Бидэнэр, Нэгэдэмэл нацануудай арадууд хадаа

манай наһан соо хүн түрэлтэндэ хоёр дахин хэлэшэгүй ехэ уйдхар гашуудал ерүүлһэн дайнай аюулһаа энээнһээ хойшонхи залуу үеын хүнүүдые сүлөөлхэ гэжэ эрид шиидэнги байһан ба

хүнэй эдлэхэ гол эрхэ бии юм, хүн гээшэ үнэтэй юм, эрэшүүл ба эхэнэрнүүд тэгшэ эрхэтэй, мүн ехэ ба бага нацанууд аб адли эрхэтэй байха юм гэжэ этигэхэ һалалые дахяад лаб бии болгохо ба

уласхоорондын договорнууд болон бусад хэрэгүүдһээ гараха уялгануудые хүндэлхэ ба үнэнтэ зүб ябадалые сахижа шадаха условинуудые бии болгохо ба

үргэн ехэ сүлөөтэйгөөр ажаһууха условинуудые һайжаруулха болон социальна дэбжэлтэдэ туһалха гэһэн иимэ зорилготойгоор

тэсэмгэй даамгай зантай байха, һайн айлнууд шэнги өөһэд хоорондоо эбтэйгээр суг хамта ажаһууха ба

уласхоорондын эб найрамдал ба аюулгүй байдалые байгуулхын тулада өөһэдынгөө хүсые нэгэдүүлхэ,

зэбсэгтэ хүсэнүүд гээшэ ниитэдээ ашаг туһа хэхэһээ бэшэ ондоо юумэдэ хэрэглэгдэхэгүй гэһэн журамые баталжа абаха ба тиимэ методые тогтоохо ябадалые хангаха болон

бүхы арадуудай экономическа болон социальна дэбжэлтэдэ туһалхаар уласхоорондын аппарадые хэрэглэхэ гэһэн хадаа.

эдэ зорилгонуудые хүсэлдүүлхын тулада өөһэдынгөө хүсэ шадалые нэгэдүүлхэ гэжэ шиидхэһэн байнабди

Тиимэ дээрэһээ, манай правительствонууд Сан-Франциско городто сугларжа, өөһэдынгөө бүрин эрхэтэ түлөөлэлгые харуулжа тэрэниие үнэн байна гэжэ тоологдоһон түлөөлэгшэдөөрөө дамжуулан Нэгэдэмэл нацануудай энэ уставые баталан абаха гэжэ үгэеэ нэгэдэбэ, тиигээд байхадаа «Нэгэдэмэл нацанууд» гэжэ нэрэтэй уласхоорондын организациие бии болгобо.

Уставай 1-дэхи главань «Зорилгонууд ба заршамууд» гэжэ нэрлэгдэһэн байна. Энэ главагай 1-дэхи статья соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Нэгэдэмэл нацанууд иимэ зорилготой гээшэ:

1. Уласхоорондын найрамдал болон аюулгүй байдалые сахиха.

Иимэ зорилгоор энхэ амгалан байдалда аюул ерүүлхэ ябадалые сарахын ба зайлуулхын тулада, агресси хэхэ гү, али бусад ондоогоор эбтэ амгалан байдалые эбдэхэ ябадалые дарахын тулада, бүгэдөөрөө хамтаржа ашагтай туһатай хэмжээ абаха болон эб найрамдалые эбдэжэ болохо уласхоорондын арсалдаануудые шиидхэхэ гү, али тэнсүүлэн таарууулха ябадалые үнэнтэ зүб болон уласхоорондын эрхэнүүдэй заршамай ёһоор эбтэйгээр хэжэ байха.

2. Арадуудай тэгшэ эрхэтэй ба бэеэ даанхай байдалые хүндэлһэн үндэһэ һуури дээрэ, нацануудай хоорондохи хани һайн харилсаануудые дэлгэрүүлхэ, мүн тэрэшэлэн бүгэдэниитын эб найрамдалые бүхэжүүлхын тулада бусад зохихо хэмжээнүүдые абаха;

3. Экономическа, социальна, культурна, гуманитарна удхатай уласхоорондын проблемэнүүдые шиидхэхэдээ ба мүн хүнэй эдлэхэ эрхэ болон үндэһэ яһанай, эрэ эхэнэрэй, хэлэ ба шажан мүргэлэй илгаагүйгөөр бултанда хабаадаха гол сүлөөтэ байдалые хүндэлхэ ябадалые дэлгэрүүлхэдээ уласхоорондын харилсааниие бэелүүлхэ;

4. Эдэ бүгэдэниитын зорилгонуудые хүсэлдүүлхэ хэрэгтэ нацануудай ажал-ябуулгануудые зүблэжэ үзэхэ центр болохо.

2-дохи статья болбол заршамуудые тодорхойлон харуулна, тиин 1-дэхи статья соо заагдаһан зорилгонуудые хүсэлдүүлхын тулада организацинууд болон тэрэнэй членүүд тус заршамуудай ёһоор ажалаа ябуулха юм гэбэл:

«1. Организаци болбол тэрэнэй бүхы членүүдэй эдлэхэ тэгшэ эрхэнүүдэй заршам дээрэһээ үндэһэлнэ.

2. Организациин членүүдэй составта хабаадалсаһан ябадалһаа гараһан эрхэ эдлэхэ ябадалые тэдэнэртэ бултандань хангахын тулада энэ уставаар бэе дээрээ даажа абаһан уялгануудаа тус организациин членүүд барандаа үнэн сэдьхэлһээ дүүргэхэ болоно;

3. Организациин членүүд бүрандаа уласхоорондын арсалдаануудые эбтэйгээр шиидхэхэ, тиихэдээ уласхоорондын эб найрамдал, аюулгүй байдал ба үнэнтэ зүб хэрэгтэ аюул ушаруулхагүй гэжэ оролдохо;

4. Организациин бүхы членүүд хадаа өөһэдынгөө уласхоорондын харилсаануудта хүсөөрөө болохо ябадалһаа ба мүн ямаршье гүрэнэй газарайнь хүдэлшэгүй байһан тухай гү, али политическэ талаар бэеэ даанхай байха ябадалда эсэргүүсэжэ, мүн тэрэшэлэн Нэгэдэмэл нацануудай зорилгонуудта харша бусад ондоо ябадалда хүсөөрөө болохо аюулһаа бэеэ хорихо зэргэтэй;

Энэ устав болбол алибаа гүрэнэй дотоодын байдалда хабаадаха хэрэгтэнь хамаархаха эрхые Нэгэдэмэл нацануудай организацида ябаашье олгоногүй, мүн энэ уставай ёһоор тиимэ хэрэгүүдые шиидхэхын тулада асуудал табижа байхые организациин членүүдһээ эринэ бэшэ; зүгөөр энэ заршам хадаа VII-дохи главагай ёһоор баалалтын хэмжээ абаха гэһэн ябадалда огто хамаагүй байна гээшэ».

СТЕТТИНИУСЫН ТУШААЛҺААН ГАРАХА ТУХАЙ ПРЕЗИДЕНТ ТРУМЭНЭЙ ХЭЛЭҺЭН МЭДҮҮЛГЭ

ЛОНДОН, июниин 27. (ТАСС). Нью-Йоркско радио болбол США-гэй гүрэнэй секретарь Стеттиниус өөрынгөө тушаалһаа гарахамни гэбэ гэжэ президент Трумэн мэдүүлбэ гэжэ лондонско радиопередатчигаар дамжуулан мэдээсэбэ. Стеттиниус хадаа Аюулгүйе сахиха Советдэ американскэ түлөөлэгшэ байха юм, мүн тэрэшэлэн Аюулгүйе сахиха уласхоорондын организациин Генеральна ассамблеяда оролсоһон США-гэй делегациие хүтэлхэ болоно гэжэ Трумэн мэдүүлбэ. Президент Трумэн болбол Стеттиниусын орондо орохо хүн тухай ерэхэ неделиин эхиндэ мэдээсэхэб гэжэ нэмэбэ.

ПОЛЬСКО САГ ЗУУРЫН ПРАВИТЕЛЬСТВО ТУШААЛҺААН ГАРАБА

ВАРШАВА, июниин 28. (ТАСС). Москвада болоһон хэлсээнүүдэй эсэстэ туйлагдаһан шиидхэбэриие гүйсэдхэжэ, Национальна Нэгэдэлэй Правительствые байгуулха ябадалда арга олгохын түлөө польско правительство тушаалһаан гарахаар шиидэбэ гэжэ Польско Саг Зуурын Правительствын Премьер-Министр Эд. Осубка-Моравский гэгшэ мэдүүлбэ.

Крайовая Рада Народовойн Президент Б. Берут правительствын тушаалһаан гарахамни гэһэн мэдүүлгые хүлеэн абажа, шэнэ правительство байгуулхые Осубка-Моравский гэгшэдэ даалгаба.

СУН ЦЗЫ-ВЕНЬ МОСКВАДА ЕРЭХЭНЬ

ЧУНЦИН, июниин 27. ТАСС). Хитадай дүүргэлтын юаниин (премьер-министр) түрүүлэгшэ Сун-Цзы-вень Москва ошохоор мүнөөдэр мордобо гэнэ.

Харюусалгата редактор
Ц. Г. ГАЛСАНОВ.

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ. ул. Ленина, 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ. Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. ответ. редактора—7-89, ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной жизни и промышленности—7-89, сельского хозяйства—6-03, писем и переводов—6-03 (2 зв.); об'явлений—2-64 (2 зв.).

Н—00387. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5.500.